УДК 336.71:368.3
JEL G21, G23, O33
DOI: 10.26906/EiR.2026.2(101).4659

БАНКІВСЬКІ ЕКОСИСТЕМИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ

Тимошенко Юлія Олександрівна*, кандидат економічних наук,
директор департаменту реклами,
директор академії інновацій та бізнесу Європейського університету
Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

**ORCID 0009-0005-2107-7634*

Дата надходження статті: 26.03.2026
Дата прийняття статті: 16.04.2026
Дата публікації статті: 29.05.2026

Вступ. Сучасне суспільство функціонує в умовах глибоких інституційних трансформацій, зумовлених цифровізацією, поширенням інформаційно-комунікаційних технологій та інтеграцією інструментів штучного інтелекту в економічні процеси. Перехід до економіки, посиленої IT-рішеннями, формує нову архітектуру фінансового ринку, у якій ключову роль відіграють цифрові платформи, мережеві взаємозв'язки та обробка великих масивів даних. У цих умовах сучасною формою організації банківської діяльності стає банківська екосистема як інтегроване цифрове середовище, що забезпечує поєднання фінансових і нефінансових сервісів на основі платформної моделі. Поширення дистанційних форматів обслуговування, зростання клієнтських очікувань щодо персоналізованих послуг і посилення конкуренції між банками та фінтех-компаніями актуалізують екосистемний підхід як інструмент довгострокового формування довіри та підвищення клієнтської лояльності.

Огляд останніх дослідницьких джерел та публікацій. Теоретичні витоки концепції бізнес-екосистем пов'язані з працею Дж. Ф. Мура, який обґрунтував мережеву природу конкуренції та коеволюції економічних агентів [1]. Подальші дослідження зосереджені на впливі FinTech-інструментів на ефективність банківської діяльності та трансформацію конкурентного середовища [2], а також на проблематиці економічної стійкості в умовах кризових викликів [3]. Інтеграція блокчейн-технологій у фінансову інфраструктуру та формування нових механізмів цифрової координації розкривається у роботах Гіманшу Х., Дінгри С., Гупти С. [4], тоді як Н. Бобро та співавтори аналізують цифрову трансформацію як чинник оптимізації витрат і забезпечення стійкості бізнес-операцій [5]. Еволюцію штучного інтелекту у фінансах досліджують Х. Хафед та К. Алмусалі [6], а вплив IT-інвестицій на прибутковість банків – Л. Чау, Т. Кхуе, Л. Там [7]. Питання цифрової інтеграції в економіці та суспільстві розглядають Н. Бобро та співавтори [8], тоді як Л. Нянько та А. Довбуш акцентують увагу на розвитку банківських послуг у цифровому середовищі [9]. Аспекти інформаційної безпеки цифрових платформ розкрито у працях А. Тимошенка та співавторів [10], а стратегічні виклики фінансових технологій – у дослідженні Л. Мельник [11]. У міжнародному вимірі ризики глобалізації та інвестиційні стратегії аналізують С. Сафарлі та ін. [12], тоді як Р. Шарма та співавтори висвітлюють роль децентралізованих фінансів і блокчейн-рішень [13]. Інтегральні підходи до оцінювання сталого розвитку цифрових систем пропонують О. Тимошенко та співавтори [14], поведінкові чинники прийняття необанкінгу досліджують Ф. Рахматуллох та ін. [15], а концепцію smart economy як інфраструктурного середовища екосистемного розвитку обґрунтовують Ю. Костик та співавтори [16]. Разом із тим, попри значний обсяг напрацювань, потребує подальшого теоретико-методологічного узагальнення цілісна модель банківської екосистеми як інтегрованої платформної структури сучасного фінансового сектору.

© Тимошенко Ю. О., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та розвиток теоретико-методологічних засад формування і функціонування банківських екосистем як результату цифрової трансформації фінансового сектору, а також уточнення їх економічної сутності, структурних характеристик і ключових ознак у контексті платформної моделі організації банківської діяльності.

Основний матеріал і результати. Поняття «екосистема» увійшло до економічної науки з біології, де воно застосовувалося для позначення локальних спільнот організмів, що взаємодіють між собою та із зовнішнім середовищем, формуючи динамічну систему співіснування, конкуренції та коеволюції. У межах такої моделі розвиток відбувається через адаптацію до зовнішніх шоків, структурні зміни та перерозподіл ролей між учасниками. Перенесення цієї логіки в економічну площину дозволило осмислити ринок як складну мережеву систему взаємопов'язаних суб'єктів, об'єднаних спільними технологічними, інформаційними та інституційними зв'язками.

Концептуалізація бізнес-екосистем у сучасному значенні пов'язується з роботою Дж. Ф. Мура, який запропонував розглядати підприємство не як ізольовану одиницю ринку, а як учасника ширшої системи взаємодії постачальників, партнерів, клієнтів, конкурентів і регуляторів, що спільно формують цінність і коеволюціонують у межах єдиного економічного простору [1]. У такій інтерпретації компанія виступає ядром або інтегратором мережевої структури, а конкурентні переваги формуються не лише за рахунок внутрішніх ресурсів, а й через ефективність взаємодії в межах екосистемного середовища.

Подальший розвиток цифрових технологій суттєво трансформував уявлення про екосистеми, інтегрувавши їх із переважно метафоричного рівня у площину технологічно структурованих платформних моделей. Цифрова трансформація бізнесу, що супроводжується інтеграцією інформаційних систем, аналітичних модулів і клієнтоцентричних сервісів, створює умови для формування багатокомпонентних цифрових середовищ, у яких цінність генерується шляхом об'єднання банківських і небанківських послуг [5, с. 158]. Такий підхід відповідає логіці розвитку smart economy, у межах якої технологічні платформи стають інфраструктурною основою інноваційного розвитку та міжгалузевої кооперації [16, с. 625].

Екосистема як економічна категорія є багатовимірною. У сучасних наукових підходах вона розглядається як партнерська модель організації взаємодії суб'єктів, що забезпечує безперервний обмін даними, інтеграцію технологічних платформ, сервісів і аналітичних рішень. У банківській сфері це означає перехід від традиційної моделі надання окремих фінансових послуг до комплексного середовища, у якому фінансові, інформаційні та нефінансові сервіси поєднуються на єдиній цифровій платформі [9, с. 112].

Поняття «банківська екосистема» у нормативному вимірі поки що не має універсально закріпленого визначення і використовується переважно в доктринальному та аналітичному дискурсі. У наукових дослідженнях воно трактується як модель організації банківської діяльності, що базується на використанні клієнтських даних, платформних рішень і цифрової ідентифікації для створення інтегрованого середовища отримання широкого спектра товарів і послуг. У цьому контексті ключову роль відіграють інформаційні технології, інвестиції в IT-інфраструктуру та аналітичні системи, які безпосередньо впливають на прибутковість і конкурентоспроможність банків [2; 6; 7].

Розвиток банківських екосистем відбувається паралельно із поширенням фінансових технологій, штучного інтелекту та блокчейн-рішень, що змінюють механізми створення й розподілу вартості у фінансовому секторі. Застосування технологій розподіленого реєстру, розвиток децентралізованих фінансів і впровадження моделей необанкінгу посилюють конкуренцію, знижують інформаційну асиметрію та формують нову архітектуру взаємодії між банками й клієнтами [15, с. 210]. Одночасно з цим цифровізація потребує посилення інформаційної безпеки та управління ризиками у межах платформних структур, що стає невід'ємною складовою екосистемної моделі [10].

У такій парадигмі банківська екосистема постає як інтегрована цифрова платформа, що забезпечує омніканальний доступ до фінансових і супутніх сервісів, агрегує клієнтські дані та координує взаємодію партнерських організацій у межах єдиного технологічного середовища. Дефініції поняття «банківська екосистема» відобразимо у табл. 1.

Можна констатувати, що у світовій практиці, як і в національних фінансових системах, відсутній універсальний підхід до регулювання банківських екосистем. Це зумовлено міжгалузевим характером екосистемної моделі, яка поєднує банківські, платіжні, інформаційні, торговельні та сервісні компоненти в межах єдиної цифрової платформи. За таких умов особливої актуальності набуває уточнення базових категорій банківської діяльності, оскільки трансформація організаційних моделей і регуляторних

Таблиця 1

Дефініції поняття «банківська екосистема» у сучасному науковому дискурсі

Автор	Визначення
Мур Дж. Ф.	Бізнес-екосистема – це співтовариство економічних агентів (компаній, постачальників, споживачів, конкурентів), які коеволюціонують навколо ядра-лідера, спільно формуючи цінність і нову архітектуру конкуренції.
Ділла С., Заїнір Ф., Шахрін А. Р.	Екосистемна модель у банківському секторі передбачає взаємодію традиційних банків і FinTech-компаній у межах конкурентно-кооперацій ного середовища, що впливає на ефективність і структуру ринку.
Гіманшу Х., Дінгра С., Гупта С.	Банківська екосистема формується на основі інтеграції блокчейн-технологій, аналітичних платформ і партнерських мереж, що створюють нові механізми довіри та цифрової координації у фінансовому секторі.
Бобро Н., Лісова Р., Парфентьєва О., Дмитровська В., Кириленко С.	Цифрова екосистема розглядається як інтегрована платформа оптимізації витрат і забезпечення стійкої бізнес-діяльності через синергію учасників та технологічну інтеграцію процесів.
Шарма Р., Мехта К., Віяс В., Шукла В. К.	У контексті децентралізованих фінансів банківська екосистема трансформується в середовище, де фінансові послуги інтегруються через технології розподіленого реєстру та смарт-контракти.
Рахматуллох Ф., Сумарван У., Хартойо, Сартоно Б.	Екосистемна модель необанкінгу передбачає платформну інтеграцію цифрових сервісів, орієнтованих на клієнта, з урахуванням технологічних і поведінкових факторів прийняття інновацій.
Костик Ю., Тюленєв С., Гой В., Коваленко О., Почерніна Н.	У межах smart economy екосистема трактується як модель інноваційного розвитку, що поєднує фінансову, технологічну та інформаційну інфраструктури в єдиному цифровому середовищі.

Джерело: [1; 2; 4; 5; 13; 15; 16]

підходів безпосередньо пов'язана з переосмисленням змісту ключових елементів створення фінансової цінності.

У науковій літературі традиційно значна увага приділялася уточненню змісту понять «банківська операція», «банківська послуга» та «банківський продукт». Здебільшого банківська операція розглядається як первинний елемент, що відображає впорядковану сукупність дій персоналу або автоматизованих систем, тобто характеризує технологічний аспект здійснення фінансової діяльності. В умовах цифровізації такі операції дедалі частіше реалізуються через інформаційно-технологічні платформи та алгоритмізовані процеси [3, с. 73].

Банківська послуга трактується як результат виконання однієї або кількох банківських операцій, спрямованих на задоволення потреб клієнта та формування відповідних договірних відносин між банком і споживачем. У цьому контексті послуга відображає функціональний вимір взаємодії, а її якість та ефективність залежать від рівня цифрової інтеграції, IT-інвестицій та впровадження інноваційних технологій [8, с. 152].

Банківський продукт, у свою чергу, визначається як взаємопов'язаний комплекс банківських послуг, що надаються клієнту у певній логічній послідовності та формують завершену ціннісну пропозицію. У традиційній моделі ці категорії часто ототожнювалися, оскільки операція, послуга та продукт могли збігатися за змістом. Проте в умовах цифрової трансформації та розвитку екосистемної моделі банківський продукт виступає лише проміжною ланкою у ширшому процесі задоволення потреб клієнта.

Примітно, що оскільки банківська операція часто збігалася з послугою, що надається клієнту, та відповідним продуктом, зазначені категорії тривалий час інтерпретувалися як тотожні у межах характеристики об'єкта банківської діяльності. Водночас банківський продукт, який набуває клієнт, фактично виступає проміжною ланкою у процесі задоволення його потреб, а не кінцевою метою фінансової взаємодії.

У межах екосистемного підходу банківська послуга розглядається як один із компонентів ширшого комплексу фінансових і нефінансових сервісів, інтегрованих на єдиній цифровій платформі. Приклади екосистемних продуктів, сформованих у межах сучасних банківських моделей, наведено в табл. 2.

Варто наголосити, що взаємодія банку зі сторонніми організаціями у межах екосистемної моделі має прагматичний та економічно зумовлений характер. Її метою є не співробітництво як таке, а форму-

Таблиця 2

Приклади екосистемних продуктів українських комерційних банків

Продукт	Банківські послуги	Небанківські послуги	Комерційний банк
Придбання житлової нерухомості	Іпотечний кредит, розрахунково-платіжні операції	Оцінка майна, страхування, нотаріальні послуги, сервіси підбору нерухомості	ПриватБанк, Ощадбанк, Укргазбанк
Купівля автомобіля	Споживчий кредит, автокредит, платежі	Страхування (КАСКО, ОСЦПВ), автосалони-партнери, реєстраційні послуги	ПриватБанк, ПУМБ, Кредобанк
Електронна комерція та маркетплейси	Еквайринг, розстрочка «Оплата частинами», інтернет-платежі	Онлайн-магазини, служби доставки, маркетплейси (Rozetka, Prom.ua)	ПриватБанк (LiQPay), monobank, ПУМБ
Мобільні платежі та цифровий банкінг	Платежі, P2P-перекази, відкриття рахунків онлайн	Мобільні застосунки, інтеграція з державними сервісами (Дія), комунальні сервіси	monobank, ПриватБанк, Ощадбанк
Заощадження та інвестиції	Депозити, валютні операції, облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)	Брокерські сервіси, інвестиційні консультації, страхування життя	ПриватБанк, Укрсиббанк, ОТП Банк
Обслуговування малого бізнесу	РКО, еквайринг, валютний контроль, гарантії	Онлайн-бухгалтерія, електронний документообіг, CRM-рішення, касові сервіси	ПриватБанк («Приват24 для бізнесу»), monobank for Business, ПУМБ
Транспорт і міська інфраструктура	Платіжні картки, безконтактні платежі	Оплата громадського транспорту, паркування, квиткові сервіси	Ощадбанк (картки для транспорту), ПриватБанк

Джерело: розроблено автором

вання додаткових можливостей для комерційного банку щодо диверсифікації джерел доходів, розширення клієнтської бази та підвищення рентабельності бізнес-моделі. Інтеграція партнерських сервісів у межах єдиної цифрової архітектури дозволяє банку акумулювати додаткові комісійні надходження, отримувати синергійний ефект від перехресного продажу продуктів і підвищувати рівень утримання клієнтів [11; 14].

Застосування сучасних інформаційно-технологічних рішень створює передумови для суттєвого розширення функціоналу дистанційних каналів обслуговування, оптимізації операційних витрат і скорочення часових лагів між розробленням та виведенням нових продуктів на ринок [12]. Цифрова платформа у цьому випадку виконує роль універсального середовища здійснення банківських операцій, інтеграції сервісів партнерів і формування комплексних клієнтських пропозицій.

З урахуванням наведеного банківську екосистему доцільно визначати як модель організації банківської діяльності, що базується на використанні інформаційно-технологічної платформи як інтеграційного ядра для здійснення банківських операцій та формування комплексних продуктів, які поєднують фінансові й нефінансові послуги у межах єдиного цифрового простору взаємодії з клієнтом.

Відмінними рисами такої моделі організації банківської діяльності є:

1. Комерційний банк самостійно визначає принципи та формат взаємодії з організаціями-партнерами, а також структуру комплексного продукту, виходячи з власних стратегічних і комерційних інтересів. Партнерські зв'язки формуються на основі економічної доцільності та спрямовані на підвищення конкурентоспроможності банку в умовах цифрової трансформації фінансового ринку.

2. Усі банківські операції, включаючи документообіг, внутрішній облік, управління ризиками, взаємодію з клієнтами та партнерами, здійснюються із застосуванням єдиної інформаційно-технологічної платформи. Омніканальність клієнтського обслуговування забезпечується синхронізацією операцій у цифровому середовищі та можливістю їх дублювання через різні канали доступу.

3. Банківська екосистема передбачає функціонування єдиної точки доступу до всіх продуктів і сервісів банку у форматі цифрового застосунку або веб-платформи типу «супер-ап». Безперервність взаємодії між різними технологічними модулями забезпечується уніфікованою системою ідентифікації клієнта та можливістю інтегрованого використання персональних даних.

4. Комерційний банк здійснює повний контроль за доступом до інформації та її розподілом у межах екосистеми, акумулює й аналізує цифровий слід клієнтів з метою персоналізації продуктів і під-

вищення ефективності маркетингової політики. Водночас до сфери його відповідальності належить забезпечення інформаційної безпеки та кіберзахисту по всьому периметру інформаційно-технологічної платформи [10].

5. Усі розрахунки в межах екосистеми здійснюються через інфраструктуру комерційного банку, що забезпечує централізацію фінансових потоків і посилення контролю за їх рухом.

6. Комерційний банк координує розвиток спільної інфраструктури екосистеми, включаючи бренд, маркетингову стратегію, канали дистанційного обслуговування, логістичні та сервісні компоненти, що формують цілісну архітектуру екосистемної взаємодії.

Висновки. У результаті проведеного дослідження поглиблено теоретико-методологічні засади осмислення банківських екосистем як результату цифрової трансформації фінансового сектору. Наукова новизна полягає в уточненні економічного змісту поняття «банківська екосистема» як інтегрованої платформної моделі організації банківської діяльності, що поєднує фінансові та нефінансові сервіси на основі єдиної інформаційно-технологічної інфраструктури, а також у систематизації її ключових ознак через призму трансформації базових категорій «банківська операція», «банківська послуга» та «банківський продукт». Обґрунтовано, що в умовах цифровізації банківський продукт перестає бути завершеною одиницею цінності та набуває характеру проміжного елемента ширшої екосистемної пропозиції, у межах якої вирішальну роль відіграють платформа, дані та механізми інтеграції партнерських сервісів. Розвинуто положення щодо визначальної ролі IT-інвестицій, платформних рішень, технологій штучного інтелекту та блокчейн-інструментів у формуванні нової архітектури банківської конкуренції та кооперації.

Наукова та практична значущість одержаних результатів полягає у можливості їх використання для вдосконалення стратегій цифрової трансформації банків, формування екосистемних бізнес-моделей і розроблення регуляторних підходів з урахуванням міжгалузевого характеру платформних структур. Запропоновані теоретичні узагальнення можуть слугувати концептуальною основою для оцінювання ефективності екосистемної інтеграції, управління ризиками інформаційної безпеки та оптимізації взаємодії з партнерами у межах єдиного цифрового середовища. Перспективи подальших наукових розробок пов'язані з розробленням методичних підходів до вимірювання економічної ефективності банківських екосистем, дослідженням впливу екосистемної моделі на фінансову стійкість банків і конкурентну структуру ринку, а також із формуванням адаптивних механізмів регулювання екосистем у контексті розвитку smart economy та глобальної цифрової інтеграції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Moore J. F. Predators and prey: a new ecology of competition. *Harvard Business Review*. 1993. URL: https://hbr.org/1993/05/predators-and-prey-a-newecology-of-competition (дата звернення: 08.02.2026).

2. Dilla S., Zainir F., Shahrin A. R. Does FinTech lending moderate the competition-efficiency nexus in banking? *Journal of Chinese Economic and Foreign Trade Studies*. 2025. Vol. 18. No. 2. P. 200–225. DOI: https://doi.org/10.1108/JCEFTS-05-2024-0032

3. Тимошенко Ю. О. Економічна стійкість держави в умовах кризових викликів. *Modern Science: Research, Economy and Innovation. Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. October 22–24, 2025*. Zagreb, Croatia. P. 71–74. DOI: https://doi.org/10.70286/isu-22.10.2025.002

4. Himanshu H., Dhingra S., Gupta S. Deciphering the factors shaping blockchain technology adoption in the BFSI industry: TISM-MICMAC approach. *Journal of Financial Reporting and Accounting*. 2025. Vol. 23. No. 2. P. 594–616. DOI: https://doi.org/10.1108/JFRA-12-2023-0769

5. Bobro N., Lisova R., Parfentieva O., Dmytrovska V., Kyrylenko S. Digital transformation for cost optimisation and sustainable business operations. *European Journal of Sustainable Development*. 2025. Vol. 14, No. 2. P. 158. DOI: https://doi.org/10.14207/ejsd.2025.v14n2p158

6. Hafedh H., Almusali K. The evolution of AI in finance and banking: transforming services and security: a paradox perspective. In: *Education, Future Jobs and Smart Systems in the Age of Artificial Intelligence. Part A: AI Transformations in Education and Workforce Development*. Emerald Group Publishing Ltd., 2025. P. 11–30. DOI: https://doi.org/10.1108/978-1-83608-904-920251002

7. Chau L. P., Khue T. M., Tam L. T. Impact of IT investments on bank profitability: empirical evidence from Vietnam. *Investment Management and Financial Innovations*. 2025. Vol. 22. No. 2. P. 323–337. DOI: https://doi.org/10.21511/imfi.22(2).2025.26

8. Bobro N., Vasylieva N., Suvorova S., Golovina O., Hulinchuk R. Effectiveness of digital integration in the economy and society amid ongoing economic transformation. *International Journal of Organizational Leadership*. 2025. Vol. 14 (First Special Issue 2025). Pp. 145–158. DOI: https://doi.org/10.33844/ijol.2025.60469

9. Нянько Л. Ю., Довбуш А. В. Розвиток банківських послуг в умовах цифровізації: виклики, тенденції та перспективи. *Інноваційна економіка*. 2025. Вип. 1. С. 109–118. DOI: https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.1.12

10. Tymoshenko, A., Yahodzinskyi, S., Yaroviy, R., Kozynets, A. (2025). Information Security in Smart City Systems: Challenges and Solutions. In: Slavinska, O., Danchuk, V., Kunytska, O., Hulchak, O. (eds) Intelligent Transport Systems: Ecology, Safety, Quality, Comfort. ITSESQC 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1335. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-87376-8_15

11. Мельник Л. Ю. Фінансові технології в ері цифрової трансформації: стратегічні виміри та виклики. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 2. DOI: https://doi.org/10.57125/econp.2024.01.29.01

12. Safarli C., Kolach S., Zhyvko M., Volskyi O., Bobro N. Considering globalisation risks in the formation and implementation of international investment strategies. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*. 2024. Vol. 22, No 2. P. 100284–100293. DOI: https://doi.org/10.57239/PJLSS-2024-22.2.00776

13. Sharma R., Mehta K., Vyas V., Shukla V. K. *Decentralized finance (DeFi) and blockchain: a game changing duo*. Taylor and Francis, 2025. 298 p. DOI: https://doi.org/10.1002/9781394242689

14. Tymoshenko, O., Tymoshenko, A., Yahodzinskyi, S., Amber, A. (2025). Integral Approach to Assessing the Sustainable Urban Development of Kyiv. In: Slavinska, O., Danchuk, V., Kunytska, O., Hulchak, O. (eds) Intelligent Transport Systems: Ecology, Safety, Quality, Comfort. ITSESQC 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1335. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-87376-8_1

15. Rahmatulloh F., Sumarwan U., Hartoyo, Sartono B. Unveiling factors influencing neobanking adoption with an extended UTAUT-3 model to improve neobank marketing strategy. *International Journal of Economics and Finance Studies*. 2024. Vol. 16. No. 3. P. 203–228. DOI: https://doi.org/10.34109/ijefs.202416310

16. Kostyk Y., Tiuleniev S., Goi V., Kovalenko O., Pochernina N. The national model of the smart economy for achieving the goals of innovative development. *Review of Economics and Finance*. 2023. Vol. 21. P. 622–632. DOI: https://doi.org/10.55365/1923.x2023.21.65

REFERENCES:

1. Moore J. F. (1993) Predators and prey: a new ecology of competition. *Harvard Business Review*. Available at: https://hbr.org/1993/05/predators-and-prey-a-newecology-of-competition

2. Dilla S., Zainir F., Shahrin A. R. (2025) Does FinTech lending moderate the competition-efficiency nexus in banking? *Journal of Chinese Economic and Foreign Trade Studies*, vol. 18, no. 2, pp. 200–225. DOI: https://doi.org/10.1108/JCEFTS-05-2024-0032.

3. Tymoshenko Yu. O. (2025) Ekonomichna stiikist derzhavy v umovakh kryzovykh vyklykiv [Economic resilience of the state under crisis challenges]. In: *Modern Science: Research, Economy and Innovation*. Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference (Zagreb, Croatia, October 22–24, 2025). Zagreb: International Scientific Unity, pp. 71–74. DOI: https://doi.org/10.70286/isu-22.10.2025.002. (in Ukrainian)

4. Himanshu H., Dhingra S., Gupta S. (2025) Deciphering the factors shaping blockchain technology adoption in the BFSI industry: TISM-MICMAC approach. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, vol. 23, no. 2, pp. 594–616. DOI: https://doi.org/10.1108/JFRA-12-2023-0769

5. Bobro N., Lisova R., Parfentieva O., Dmytrovska V., Kyrylenko S. (2025) Digital transformation for cost optimisation and sustainable business operations. *European Journal of Sustainable Development*, vol. 14, no. 2, p. 158. DOI: https://doi.org/10.14207/ejsd.2025.v14n2p158

6. Hafedh H., Almusali K. (2025) The evolution of AI in finance and banking: transforming services and security: a paradox perspective. In: *Education, Future Jobs and Smart Systems in the Age of Artificial Intelligence. Part A: AI Transformations in Education and Workforce Development*. Emerald Group Publishing Ltd., pp. 11–30. DOI: https://doi.org/10.1108/978-1-83608-904-920251002

7. Chau L. P., Khue T. M., Tam L. T. (2025) Impact of IT investments on bank profitability: empirical evidence from Vietnam. *Investment Management and Financial Innovations*, vol. 22, no. 2, pp. 323–337. DOI: https://doi.org/10.21511/imfi.22(2).2025.26

8. Bobro N., Vasylieva N., Suvorova S., Golovina O., Hulinchuk R. (2025) Effectiveness of digital integration in the economy and society amid ongoing economic transformation. *International Journal of Organizational Leadership*, vol. 14 (First Special Issue 2025), pp. 145–158. DOI: https://doi.org/10.33844/ijol.2025.60469

9. Nianko L. Yu., Dovbush A. V. (2025) Rozvytok bankivskykh posluh v umovakh tsyfrovizatsii: vyklyky, tendentsii ta perspektyvy [Development of banking services in the context of digitalization: challenges, trends and prospects]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 1, pp. 109–118. DOI: https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.1.12 (in Ukrainian)

10. Tymoshenko A., Yahodzinskyi S., Yaroviy R., Kozynets A. (2025) Information Security in Smart City Systems: Challenges and Solutions. In: Slavinska O., Danchuk V., Kunytska O., Hulchak O. (eds) *Intelligent Transport Systems: Ecology, Safety, Quality, Comfort. ITSESQC 2024*. Lecture Notes in Networks and Systems, vol. 1335. Springer, Cham. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-87376-8_15

11. Melnyk L. Yu. (2024) Finansovi tekhnolohii v eri tsyfrovoi transformatsii: stratehichni vymiry ta vyklyky [Financial technologies in the era of digital transformation: strategic dimensions and challenges]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*, no. 2. DOI: https://doi.org/10.57125/econp.2024.01.29.01 (in Ukrainian)

12. Safarli C., Kolach S., Zhyvko M., Volskyi O., Bobro N. (2024) Considering globalisation risks in the formation and implementation of international investment strategies. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*, vol. 22, no. 2, pp. 100284–100293. DOI: https://doi.org/10.57239/PJLSS-2024-22.2.00776

13. Sharma R., Mehta K., Vyas V., Shukla V. K. (2025) *Decentralized finance (DeFi) and blockchain: a game changing duo*. Taylor and Francis, 298 p. DOI: https://doi.org/10.1002/9781394242689

14. Tymoshenko O., Tymoshenko A., Yahodzinskyi S., Amber A. (2025) Integral Approach to Assessing the Sustainable Urban Development of Kyiv. In: Slavinska O., Danchuk V., Kunytska O., Hulchak O. (eds) *Intelligent Transport Systems: Ecology, Safety, Quality, Comfort. ITSESQC 2024*. Lecture Notes in Networks and Systems, vol. 1335. Springer, Cham. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-87376-8_1

15. Rahmatulloh F., Sumarwan U., Hartoyo, Sartono B. (2024) Unveiling factors influencing neobanking adoption with an extended UTAUT-3 model to improve neobank marketing strategy. *International Journal of Economics and Finance Studies*, vol. 16, no. 3, pp. 203–228. DOI: https://doi.org/10.34109/ijefs.202416310.

16. Kostyk Y., Tiuleniev S., Goi V., Kovalenko O., Pochernina N. (2023) The national model of the smart economy for achieving the goals of innovative development. *Review of Economics and Finance*, vol. 21, pp. 622–632. DOI: https://doi.org/10.55365/1923.x2023.21.65

УДК 336.71:368.3
JEL G21, O33, G23

Юлія Олександрівна Тимошенко, кандидат економічних наук, директор департаменту реклами, директор академії інновацій та бізнесу Європейського університету, Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет». **Банківські екосистеми як результат цифрової трансформації: теоретико-методологічні засади формування та розвитку.**

У статті досліджено теоретико-методологічні засади формування банківських екосистем як результату цифрової трансформації фінансового сектору. Обґрунтовано, що екосистемна модель відображає перехід від традиційної продуктово-орієнтованої моделі банкінгу до клієнтоцентричної платформної взаємодії, заснованої на інтеграції фінансових і нефінансових сервісів. Уточнено зміст поняття «банківська екосистема» як інтегрованої цифрової платформи, що забезпечує омніканальний доступ до комплексних продуктів і формує нову логіку створення цінності. Систематизовано наукові підходи до ролі FinTech, штучного інтелекту та блокчейн-рішень у трансформації банківської діяльності, а також визначено вплив цифрової інтеграції на конкурентоспроможність і фінансову стійкість банків. Наголошено на міжгалузевому характері екосистемної моделі та відсутності універсального регуляторного підходу до її функціонування. Окреслено перспективи подальших досліджень у напрямі оцінювання ефективності банківських екосистем.

Ключові слова: банківська екосистема, цифрова трансформація, фінансові технології, платформна модель, FinTech, штучний інтелект, блокчейн, необанкінг, інформаційна безпека.

УДК 336.71:368.3
JEL G21, G23, O33

Yulia Tymoshenko, PhD in Economics, Director of the Advertising Department, Director of the Academy of Innovation and Business at the European University, Private Higher Education Establishment "European University". **Banking ecosystems as a result of digital transformation: theoretical and methodological foundations of formation and development.**

The article examines the theoretical and methodological foundations of the formation and development of banking ecosystems as a result of the digital transformation of the financial sector. It is substantiated that the ecosystem model is a logical stage in the evolution of banking activities in the context of the spread of platform technologies, the integration of financial and non-financial services, and the growing role of data as a strategic resource. The genesis of the concept of "ecosystem" in economic discourse is analyzed, and its transformation from a metaphorical approach to an institutionally and technologically structured model of business organization is revealed. It has been determined that the digitalization of the banking sector contributes to the transition from a product-oriented model to a customer-centric interaction platform. It is emphasized that technological integration and the networked nature of interaction between participants ensure the formation of a new architecture of competitive advantages. The content of the category "banking ecosystem" has been clarified as an integrated digital platform that provides omnichannel access to complex products, combines banking operations, services, and partner services, and forms a new logic for creating value. Scientific approaches to interpreting the ecosystem model in the banking sector have been systematized, particularly in the context of the development of FinTech, artificial intelligence, blockchain solutions, and neobanking. It has been proven that in the context of digitalization, banking products are becoming an intermediate element of a broader ecosystem offering, within which information and technology infrastructure, customer data, and platform integration mechanisms play a key role. The impact of IT investments and digital integration on the profitability, competitiveness, and financial resilience of banks is substantiated. The features of the organizational structure of banking ecosystems are outlined, including the centralization of settlements, control of

information flows, ensuring cybersecurity, and coordination of partner interaction. It has been determined that the lack of a universal regulatory approach to banking ecosystems necessitates the further development of methodological principles for their assessment and regulatory support.

Key words: banking ecosystem, digital transformation, financial technologies, platform model, FinTech, artificial intelligence, blockchain, neobanking, information security.